

- AMAÇ:** Sistemik arter kan basıncını hastanın tolere edebileceği bir değere düşürerek komplikasyonları önlemek.
- KAPSAM:** Hipertansiyonun risk faktörleri, sınıflandırılması, belirti, bulguları, kriz durumu ve komplikasyonlarının tanınması ile takibini kapsar.
- SORUMLULAR:** Bu protokolün uygulanmasından hemşire, fizyoterapist ve hekim sorumludur.
- TANIMLAR:**

- **Fowler:** Oturur pozisyon
- **Semi Fowler:** Yarı oturur pozisyon

5. UYARILAR ve ÖNERİLER:

• Temel İlkeler

- Kan basıncı, “**Kan Basıncı Ölçüm Talimatına**” uygun takip edilir.
- Hasta yatak istirahatine alınmalıdır.
- Hastanın bilinci açık ise semi-fowler/ fowler pozisyonu verilir.
- Hafif dereceli hipertansiyonu olan, gereksiz yere anksiyete duyabilecek hastalara tansiyonlarının yüksek olduğu söylenmemelidir.
- Hipertansif kriz gelişen hastada damar yolu açık tutulmalıdır.
- Hipertansif acil durumda, kan basıncı 1 saat gibi kısa bir sürede yoğun bakım şartlarında parenteral ilaçlarla kontrol altına alınmalıdır.
- Aldığı-çıkardığı sıvı takibi talimata uygun yapılmalıdır.
- Çay, kahve alımı kısıtlanır, tuzsuz ve hayvansal yağlardan yoksun diyet uygulanmalıdır.
- Sigara, alkol gibi madde kullanımı ve hipertansiyonun kontrolü konularında hasta ve ailesine eğitim verilir.

• Sınıflandırma:

	Sistolik-mmHg	Diastolik mmHg
Normal	<130	<85
Yüksek normal	130 - 139	85 - 89
Hipertansiyon		
Evre 1 (hafif)	140 - 159	90 - 99
Evre 2 (orta)	160 - 179	100_109
Evre 3 (şiddetli)	180 - 209	110 - 119
Evre 4 (çok şiddetli)	>209	>119

Tanımlama sıklığı: “**Kan Basıncı Ölçüm Talimatına**” uygun tanınır.

Hipertansif Kriz:

1- Hipertansif acil durum	<ul style="list-style-type: none">• Diastolik kan basıncı 139 mmhg üzerindedir• MSS, Myokard, böbrekler veya hematolojik sistemde hızlı ve ilerleyici hasar vardır
---------------------------	---

2- Hipertansif acele durum	<ul style="list-style-type: none">• Diyastolik kan basıncı genellikle 130 mmhg'nin altındadır.• İlerleyici hedef organ hasarına ilişkin bulgu yoktur.
----------------------------	--

Tanımlama Sıklığı: Kan basıncı, hasta için emniyetli bir sınıra inene kadar sürekli takip edilir.

• **Belirti ve Bulgular:**

- Baş ağrısı,
- Baş dönmesi,
- Kulak çınlaması,
- Dilde peltekleşme,
- Yüz ve vücutta karıncalaşma,
- Halsizlik
- Uyuşukluk
- Nefes darlığı
- Göğüs ağrısı
- Nörolojik bozukluklar

• **Komplikasyonlar:**

- Kalp:
 - Koroner arter hastalığı,
 - Sol ventrikül yüklenmesi, fonksiyon bozukluğu ve hipertrofisi,
 - Kalp yetmezliği,
- Beyin:
 - Baş ağrısı,
 - Bulantı-kusma,
 - Geçici iskemik atak,
 - İnme,
 - Ensefalopati,
 - Hipertansif hemoraji,
 - Bilinç kaybı,
- Damar:
 - Anevrizma,
 - Claudicatioon (topallama),
 - Tıkanma,
- Böbrek:
 - Böbrek yetmezliği,
 - Proteinüri,
 - Mikroalbüminüri,
- Retina:
 - Kanama,
 - Papil ödemi,
 - Işık refleksinde artma,
- Pulmoner sistem:
 - Pulmoner yetersizlik,
 - Pulmoner ödem,

- Antihipertansif ilaç kullanan hastalar, hipotansiyon belirtileri yönünden izlenir.
- Hasta, antihipertansif ilaçların yan etkileri yönünden izlenir.

1. ARAÇ ve GEREÇLER:

- Kan Basıncı Ölçüm talimatı malzemeleri

2. İŞLEM BASAMAKLARI:

- İşlem öncesi hasta ve yakınlarına uygulama hakkında bilgi verilir.
- Eller "**El Hijyeni Talimatı**"na uygun yıkanır.
- Hasta yatak istirahatına alınır.
- Bilinç durumu kontrol edilir.
- Bilinci açıksa hastaya semi-fowler / fowler pozisyonu verilir.
- Nabız ve kan basıncı protokole uygun takip edilir.
- Hekim tarafından order edilen tedavi talimata uygun uygulanır.
- Aldığı-çıkardığı sıvı takibi talimata uygun yapılır.
- Günlük yaşam aktivitelerini sürdürmeye yönelik bakım planlanır.
- Tuzsuz ve hayvansal yağlardan yoksun diyet uygulanır.
- Çay, kahve alımını kısıtlanır.
- Anksiyete yönünden hasta izlenir, değişikliklerden doktor haberdar edilir.
- Sigara, alkol vb. madde kullanımı ve hipertansiyonun kontrolü konularında hasta ve ailesine eğitim verilir.
- Eller "**El Hijyeni Talimatı**" na uygun yıkanır.
- Yapılan işlem "**Hemşire Gözlem Formu**" na kaydedilir.

İlgili Dokümanlar:

- El Hijyeni Talimatı
- Hemşire Gözlem Formu
- Kan Basıncı Ölçüm Talimatı